

Mál nr. 54/2026

Nafn málskotsaðila (M)

Nöfn varnaraðila (V)

Heiti vátryggingar: Slysátrygging ökumanns og eiganda.

Skráningarnúmer ökutækis: (A)

Gildissvið vátryggingar. Notkunarhugtak laga.

Gögn.

1. Málskot móttakið 3. febrúar 2026 ásamt fylgiskjölum.
2. Bréf V dags. 23. febrúar 2026.
3. Viðbótarathugasemdir M dags. 24. febrúar 2026 ásamt fylgiskjali.
4. Viðbótarathugasemdir V dags. 24. febrúar 2026.

Málsatvik.

Í málskoti kemur fram að hinn 18. maí 2024 hafi M orðið fyrir líkamstjóni sem ökumaður A, sem sé stór vöruflutningabifreið, svokölluð búkolla. Hafi M í umrætt sinn verið að ferja grjót milli svæða og hafi grafa verið notuð til að ferma A. Við það verk hafi stór grjóthnullungur, sem hafi vegið mörg tonn, fallið úr mikilli hæð af skóflu gröfunnar og á pall A með þeim afleiðingum að M, sem sat í ökumannssæti A, kastaðist til og hlaut af því líkamstjón.

M byggir á því að tjón hans sé bótaskyldt úr slysátryggingu ökumanns og eiganda A hjá V samkvæmt 1. mgr. 9. gr. laga nr. 30/2019 um ökutækjatrýggingar. V hafi hins vegar hafnað kröfu hans með bréfi dags. 9. desember 2025 með þeim rökum að skilyrði þess ákvæðis væru ekki uppfyllt, þ.e. tjón M yrði ekki rakið til notkunar ökutækis.

M fellir sig ekki við þau málalok og rekur í málskoti að hann hafi verið við stjórn A þegar verið var að ferma hana, eftir að hafa ekið henni að gröfu til að taka á móti farmi í því skyni að halda áfram efnisflutningum. Hann hafi setið í ökumannssætinu með vél bifreiðarinnar í gangi þegar slysið varð og hafi A aðeins verið staðnæmd um stundarsakir en að fermingu lokinni hafi frekari akstur verið fyrirhugaður. M bendir á að í dómaframkvæmd hafi það ekki verið talið skilyrði þess að ökutæki sé í notkun að það sé á ferð, enda tengist notkunin eiginleikum þess sem ökutækis. Viðurkennt hafi verið að vörubifreið teljist í notkun, við fermingu og affermingu enda sé það órjúfanlegur þáttur í eðlilegri notkun þunga bifreiða á borð við A. Vísar M til dóma Hæstaréttar í málum nr. 150/2006 og nr. 146/2007 því til stuðnings.

M byggir einnig á því að bótaskylda geti verið til staðar þótt utanaðkomandi atburður eigi þátt í tjónsatviki, enda sé ökutækið í notkun þegar slysið verður og er vísað til dóma Hæstaréttar í málum nr. 223/1994 og 331/2014 í því samhengi.

Tjón M hafi átt sér stað við hefðbundna og eðlilega notkun A og beint orsakasamband sé milli þess að M var stjórnandi A og líkamstjóns hans. Séu þau skilyrði bótaskyldu sem tilgreind séu 1. mgr. 9. laga um ökutækjatrýggingar því uppfyllt.

Í bréfi V til nefndarinnar kemur fram að félagið telji ekki að slys M verði rakið til notkunar A, enda verði það ekki rakið til vélarafls A eða hættueiginleika hennar við fermingu eða affermingu. Dómafordæmi þau sem M vísi til eigi þá ekki við í málinu enda hafi þar í öllum tilvikum verið um að ræða tjón sem leiddi beint af sérstökum hættueiginleikum bifreiðanna eða áfasts búnaðar þeirra eða af því að þær voru á hreyfingu og því í notkun sem ökutæki.

Í viðbótarathugasemdum M er vísað til meðfylgjandi yfirlýsingar vinnuveitanda M þar sem m.a. kemur fram að skófla gröfunnar hafi verið biluð umræddan dag og það valdið því að stórir steinar hafi fallið hratt á pall A.

Í viðbótarathugasemdum V kemur fram að samkvæmt mati þess sé slys M að rekja til notkunar gröfunnar en ekki notkunar A.

Álit.

Samkvæmt 1. mgr. 9. gr. laga um ökutækjategyggingar skal slysatrygging ökumanns og eiganda tryggja bætur fyrir líkamstjón af völdum slyss sem ökumaður verður fyrir við stjórn ökutækis, enda verði slysið rakið til notkunar þess.

Af gögnum málsins verður ráðið að M sat í ökumannssæti bifreiðarinnar A þegar verið var að ferma hana með aðstoð gröfu. Fyrir liggur að M hafði ekið A að gröfunni til að taka við farmi og að fermingu lokinni hafi verið fyrirhugað að halda áfram akstri með efnið á annan stað. Verður því lagt til grundvallar að A hafi verið staðnæmd um stundarsakir í tengslum við fermingu hennar og því í sjálfu sér verið í notkun þegar slysið átti sér stað.

Samkvæmt gögnum málsins varð tjón þegar stór grjóthnullungur féll úr skóflu gröfu og á pall A. Var það fall steinsins sem olli því að M kastaðist til í ökumannssætinu og hlaut líkamstjón.

Að virtum atvikum málsins verður því ekki talið að slys M hafi orsakast af hreyfingu A, öðrum hættueiginleikum hennar sem ökutækis eða sérstökum búnaði hennar. Þvert á móti verður að telja að gögn málsins bendi til þess að tjón hans hafi orsakast af notkun gröfunnar sem nýtt var til að ferma A og e.t.v. því að skófla gröfunnar var biluð.

Verður samkvæmt framangreindu ekki talið að tjón M verði rakið til notkunar ökutækis í skilningi 1. mgr. 4. gr. laga um ökutækjategyggingar.

Niðurstaða.

M á ekki rétt til bóta úr slysatryggingu ökumanns og eiganda A hjá V.

Reykjavík, 23. mars 2026.
rafræn undirskrift

Guðmundur Sigurðsson

Hildigunnur Hafsteinsdóttir

Anna Lilja Ragnarsdóttir